

יומא מז

משנה. הוציאו לו את הכף ואת המחיתה, חפן מלא חפניו ונתן לתוך הכף, הגדול לפי גדלו והקטן לפי קטנו, וכך היתה מדתה. נטל את המחיתה בימינו, ואת הכף בשמאלו.

הוציאו לו את הכף ואת המחיתה	נטל את המחיתה ועלה לראש המזבח וחיתה ויורד! (משנה בפרק רביעי)
מחתה דקטורת חיזוק: דתניא: הוציאו לו כף ריקן מלשכת הכלים, ומחתה גדושה של קטורת מלשכת בית אבטינס.	מחתה דגחלים

חפן מלא חפניו ונתן לתוך הכף הגדול לפי גדלו והקטן לפי קטנו וכך היתה מדתה.

שאלה: כף ביום הכפורים למה לי? *כף חפניו והמיא*, אמר רחמנא!

תשובה: משום דלא אפשר; דהיכי נעביד?

- נעייל והדר נעייל - הבאה אחת אמר רחמנא, ולא שתי הבאות.
- נשקליה לקטורת בחופניו ונחתיה למחתה עלה, וליעול, כי מטי התם היכי לעביד?
נשקליה בשיניה ונחתיה למחתה - השתא לפני מלך בשר ודם אין עושין כן, לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא על אחת כמה וכמה!
הלכך, לא אפשר. וכיון דלא אפשר - עבדינן כדאשכחן בנשיאים.

נטל את המחיתה בימין ואת הכף בשמאל

קושי: יציבא בארעא וגיורא בשמי שמיא?

תירוץ: זו מרובה וזו מועטת. ואפילו בזמן ששניהן שוין, וכמעשה דרבי ישמעאל בן קמחית - זו חמה וזו צוננת.

תנו רבנן: מק 13 - שלא יעשה מדה לקומץ.

ויקרא פרק ו - מנחה

(ז) וזאת תורת המנחה הקרב אתה בגי אהרן לפני ה' אל פני המזבח:

(ח) והרים ממנו **קמצו** מסלת המנחה ומשמנה ואת כל הלבנה אשר על המנחה והקטיר המזבח ריח ניחם אֶזְכְּרֶתָהּ לַה':

ויקרא פרק ב

(ב) והביאה אל בגי אהרן הכהנים וקמץ משם **מלא קמצו** מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן את אֶזְכְּרֶתָהּ המזבחה אשר ריח ניחם לַה':

ויקרא פרק טז פסוק יב - קטורת ליום הכיפורים

ולקח מלא המחיתה גחלי אש מעל המזבח מלפני ה' **ומלא חפניו** קטרת סמים דקה והביא מבית לפרכת:

שאלה: איבעיא להו: מהו שיעשה מדה לחפינה? התם הוא דכתיב **מק 13**, אבל הכא דלא כתיב בחפניו אלא *כף חפניו קטרת סמים דקה* - לא. או דילמא: יליף *כף חפניו* מקמצו? - תא שמע: וכך היתה מדתה. מאי לאו, שאם רצה לעשות מדה אחרת - עושה! - לא, הכי קאמר: וכך היה חוזר וחופנה לפניו. שמעת מינה: חופן וחוזר וחופן! - דילמא שאם רצה לעשות מדה - עושה, אי נמי: שלא יחסר ושלא יותיר.

הבנות אפשרויות ל- וכך היתה מדתה

1. שאם רצה לעשות מדה אחרת - עושה - כלי מדידה
2. חופן וחוזר וחופן.
3. שלא יחסר ושלא יותיר.

מאתר הדרן והרבנית מישל כהן פרבר

• hadran.org.il •

תנו רבנן: **אף קא 13N**, יכול מבורך - תלמוד לומר **קא 13N**, אי **קא 13N** - יכול אפילו בראשי
אצבעותיו, תלמוד לומר **אף קא 13N** - כדקמצי אינשי. הא כיצד? חופה שלש אצבעותיו על פיסת ידו,
וקומץ. ובמחבת ובמרחשת מוחק בגודלו מלמעלה, ובאצבעו קטנה מלמטה, וזו היא עבודה קשה
שבמקדש.

קושי: זו היא ותו לא? והא איכא מליקה, והא איכא חפינה!
תירוץ: אלא: זו היא מעבודות קשות שבמקדש.

שאלה: אמר רבי יוחנן: בעי רבי יהושע בן עוזא: בין הבינים של מלא קומצו מהו?
צמצום השאלה: אמר רב פפא: דגואי - לא תיבעי לך דודאי קומץ הוא, דבראי - לא תיבעי לך
דודאי שירים הוא, כי תיבעי לך - דביני ביני, מאי?
תשובה: אמר רבי יוחנן הדר פשטה יהושע [בן] עוזא: בין הבינים ספק נינהו.

שאלה לגבי התשובה: היכי עביד?

תשובה: אמר רבי חנינא: מקטיר קומץ לחודיה תחלה, והדר בין הבינים. דאי אמרת
בין הבינים ברישא - דילמא שירים נינהו, והווי להו שירים שחסרו בין קמיצה
[להקטרה], ואמר מר: שירים שחסרו בין קמיצה להקטרה - אין מקטירין עליהן את
הקומץ.

קושי: אי הכי, השתא נמי איקרי כאן: כל שממנו לאשים הרי הוא בבל תקטירו!
ויקרא פרק ב'
(יא) כָּל הַמִּנְחָה אֲשֶׁר תִּקְרִיבוּ לַה' לֹא תַעֲשֶׂה חֶמֶץ כִּי כָּל שָׂאֵר וְכָל דָּבָשׁ לֹא תִקְטִירוּ
מִמֶּנּוּ אֲשֶׁה לַה' :

תירוץ: אמר רבי יהודה בריה דרבי שמעון בן פזי: דמקטיר ליה לשום עצים,
כרבי אליעזר. דתניא, **רבי אליעזר אומר: אריח נוחח - אי אתה מעלה, אבל אתה
מעלה לשום עצים.**

קושי: הניחא לרבי אליעזר, אלא לרבנן מאי איכא למימר?
תירוץ: אמר רב מרי: דקמצי שמיני. השתא דאתית להכי, רבי אליעזר
נמי, לכתחילה דקמצי שמיני.

